

Doğum Sonrası Bebeğe Uygulanan Tıbbi Bakım (Sayfa 18)

Bebeğin ilk değerlendirmesi, göbek kordonu kesildikten sonra doğum odasında yapılır. Bu değerlendirme, doğumsal (konjenital) hastalıklara yönelik ilk muayeneyi de içerir. Boy, kilo ve baş çevresi ölçümleri alınır. Göz bakımı uygulanır. Üzerinde hastane kayıt bilgilerinin yer aldığı bir bilezik bebeğin koluna takılır ve size teslim edilir.

K Vitamini Uygulaması:

Hamilelik süresince anneden bebeğe geçen K vitamini miktarı yetersizdir ve yenidoğan bebek kendi kendine yeterli K vitamini üretemez. K vitamini eksikliği durumunda, yenidoğanların iç organlarında ve beyinde yaşamı tehdit eden kanamalar (hemoraji) meydana gelebilir. Bu nedenle, doğumdan sonra bebeğe K vitamini uygulanır. Doğum sonrasında yapılan K vitamini uygulaması, bebeği yenidoğanın kanamalı hastalıklarından korur ve hayati önem taşır.

Yenidoğan sarılığı sık rastlanan bir durumdur. Doğumdan sonra bebeğinizin cildinde ve gözlerinde sararma fark edebilirsiniz. Aşırı yüksek sarılık seviyeleri işitme kaybına ve beyin hasarına yol açabilir. Bu nedenle, bebeğinizde sarılık fark ederseniz mutlaka doktorunuza danışmalısınız.

Doğum yaptığınız hastaneden ayrılmadan önce; yenidoğanlara uygulanması gereken **Hepatit B aşısı, topuk kanı testi (topuk deliği testi), işitme testi ve doğumsal kalp hastalığı taramasının** bebeğinize yapıldığından emin olun.

Topuk Kanı Testi Neden Önemlidir?

Bebekten alınan topuk kanı örneği; zihinsel yetersizliğe, beyin hasarına ve geri dönüşü olmayan kalıcı hasarlara yol açabilecek hastalıkların erken teşhis edilmesini sağlar. Bu sayede, olumsuz sonuçların önüne geçmek amacıyla uygun tedaviye zamanında başlanmasına olanak tanır.

Yenidoğan bebekler, topuk kanı tarama programı kapsamında **Fenilketonüri, Doğuşal Hipotiroidi, Biyotinidaz Eksikliği, Kistik Fibrozis, Konjenital Adrenal Hiperplazi ve Spinal Müsküler Atrofi (SMA)** yönünden taranır. Bebeğin ilk topuk kanı testi hastaneden taburcu edilmeden önce, ikinci topuk kanı testi ise doğumdan sonraki 3-5. günler arasında aile sağlığı merkezinde (sağlık ocağında) alınır. Gerekli görülmesi halinde sizden tekrar kan vermeniz istenebilir.

İlk birkaç gündeki bu tıbbi bakım ve taramalara ek olarak, bebeğe göz muayenesi de yapılır. Gelişimsel kalça displazisi (kalça çıkığı), kalça muayenesi ve risk faktörleri doğrultusunda değerlendirilir ve gerektiğinde kalça ultrasonografisi çekilir. Bebeğinizi doğumdan itibaren takip eden ve D vitamini ile demir takviyelerine başlayacak olan doktorunuz bu işlemleri planlayacaktır.

Bebeğinizi Besleme:

İlk 6 ay boyunca bebeğinizin ihtiyaç duyduğu tek besin anne sütüdür.

Anne sütü bir bebek için en iyi besindir ve her damlası çok değerlidir. Anne sütü, anne ile bebek arasında duygusal bir bağ kurulmasına yardımcı olur. Bebeğin bağışıklık sistemini geliştirir; onu ishal, solunum yolu hastalıkları ve alerjilerden korurken, anneyi de meme ve yumurtalık kanserine karşı korur. Doğumdan hemen sonra emzirmeye başladığınızda süt miktarınız az olabilir. Bebek daha sık

emdikçe süt miktarı artar. "Kolostrum" (ağız sütü) adı verilen bu koyu kıvamlı ilk süt, bebeğın sağlığı ve gelişimi için verilen ilk besin olduğundan büyük önem taşır. Başarılı bir emzirmenin en önemli adımını kendinize güvenmektir. Bebeğınızı 6. aydan itibaren uygun tamamlayıcı (ek) gıdalarla birlikte en az 2 yaşına kadar emzirin.

Yenidoğan Bakım İpuçları:

Göbek Kordonu Bakımı:

- ❖ Göbek kordonu genellikle doğumdan sonraki 2 hafta içinde kuruyarak kendiliğinden düşer. Bu süre zarfında bebeğınızın göbek kordonunu kuru ve temiz tutun. Üzerine herhangi bir şey sürmeyin.
- ❖ Göbek kordonu idrar veya dışkı ile kirlenirse sabun ve suyla temizleyip kurulayın. Bebek bezini göbek kordonunun altından bağlamak bu kirlenmeyi önlemeye yardımcı olabilir. Bebeğınızın göbek kordonu çevresinde kızarıklık, akıntı, kanama, şişlik veya kötü koku fark ederseniz mutlaka doktorunuza danışın.
- ❖ **Bebeğınızın gazını çıkarmasına yardımcı olun:** Her emzirmeden sonra bebeğınızı omzunuza yaslayın, sırtını hafifçe sıvazlayın ve gazını çıkarmasını sağlayın. Bu, yuttuğu havayı çıkarmasına yardımcı olacak ve kolik sancılarını azaltacaktır.
- ❖ **Alt değiştirme:** Bebeğınızın bezini değiştirmeden önce ellerinizi yıkayıp kurulayın ve ellerinizin soğuk olmadığından emin olun. Temizliėi her zaman önden arkaya doğru yapın; ılık suyla ıslatılmış pamuk veya gazlı bez kullanabilirsiniz. Bebeğınızın poposunu sonrasında kurulamak pişik oluşumunu önlemeye yardımcı olur.
- ❖ **Yatış pozisyonu:** Bebeğınızı sırt üstü yatırın. Yastık kullanmayın. Bebeğınızın ilk birkaç günü çoğunlukla uyuyarak ve beslenerek geçer. Bu nedenle yenidoğanların emziğe ihtiyacı yoktur.
- ❖ **Giyim:** Bebek kıyafetlerinin, battaniyelerinin ve örtülerinin tüy ya da toz dökmeyen yumuşak, pamuklu kumaşlardan yapılması önemlidir. Kıyafetlere çengelli iğne veya nazar boncuğu gibi bebeğe zarar verebilecek nesneler takılmamalıdır. Bebek mevsime uygun, onu sıcak tutacak ama terletmeyecek ve kollarını, bacaklarını rahatça hareket ettirmesine imkan tanıyacak kalınlıkta giydirilmelidir.